

HØGSKOLEN I HARSTAD

Skriftserie

Sen. 978/2000:10

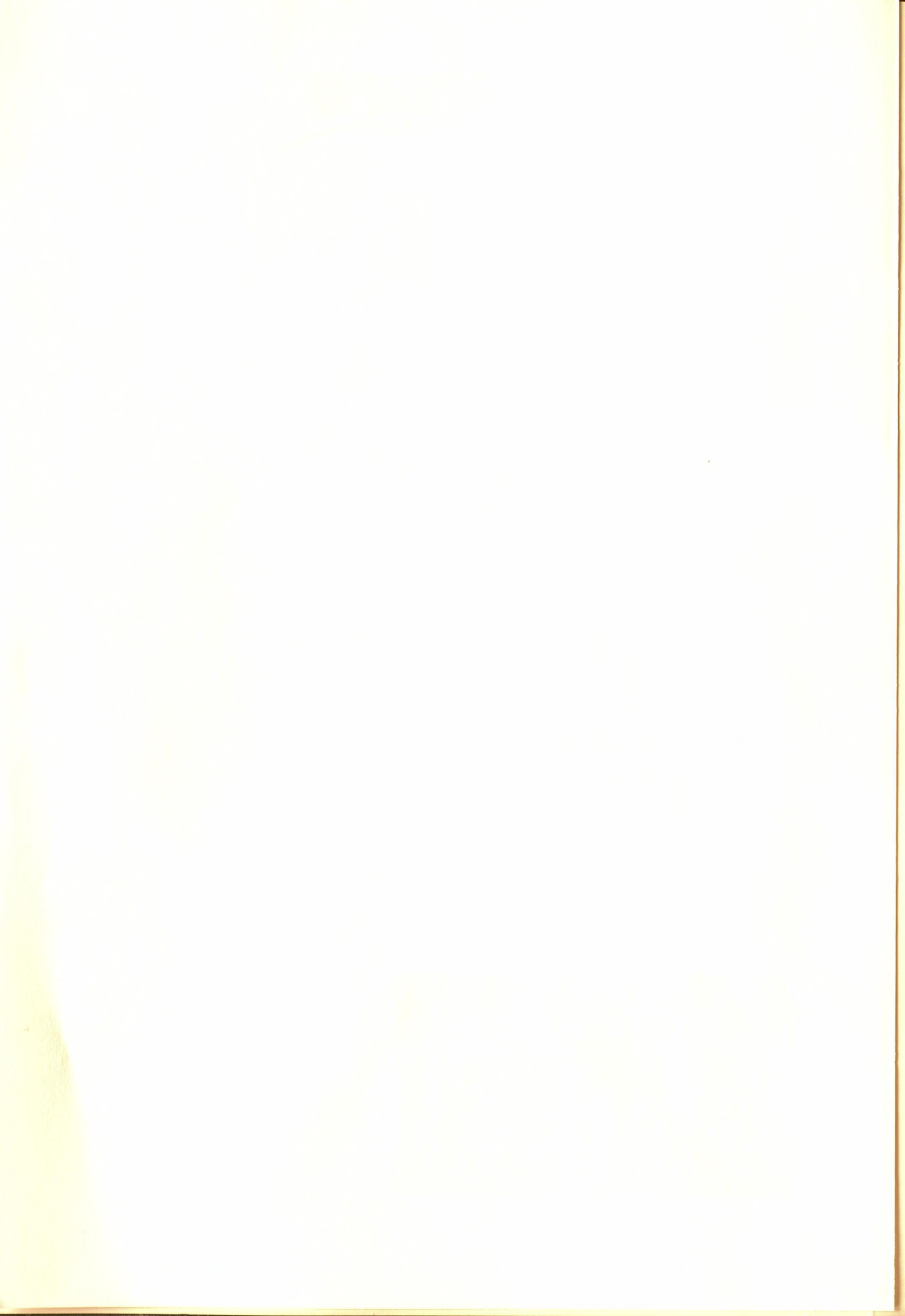
**LÆRING, UNDERVISNING OG
VURDERING / EKSAMEN VED
VERNEPLEIERUTDANNELSEN**

*Gjennomføring og evaluering av første år
med ny fagplan ved Høgskolen i Harstad*

Tor J Schjelde

ehs. 2

HiH Skriftserie 2000/10 - Harstad College

Tittel Læring, undervisning og vurdering/eksamen ved vernepleierutdannelsen. <i>Gjennomføring og evaluering av første år med ny fagplan ved Høgskolen i Harstad.</i>		Nummer/Number 2000/10
		Sider/Pages 39 sider
Forfatter/Author Tor Jørgen Schjelde		
Avdeling/Department Helse- og sosialavdelingen	Prosjekt/Project	
Sammendrag/Abstract Rapporten besvarer følgende spørsmål : 1. Hva er læring? 2. Hva er god undervisning? 3. Hva kjennetegner arbeidsformene gruppearbeid og skriving? 4. Hvordan skal vi evaluere studentenes arbeid? 5. Hvilket innhold har vært på første år med ny fagplan? 6. Hvordan forbedre eksisterende praksis? Rapporten tar utgangspunkt i en helhetlig læringsdefinisjon av Ivar Bjørgen . Forfatteren redegjør for hva som er god undervisning og vurdering med fokus i studentenes læring. Deretter evaluerer forfatteren gjennomføringen av ny fagplan ved vernepleieutdannelsen. Rapporten avslutter med forslag på tiltak som kan bedre læringen ved vernepleieutdannelsen.		
Stikkord	Læring – undervisning – eksamen Fagplan – vernepleieutdannelsen	Key Words
ISBN 82-453-0148-5		ISSN 0807-2698

Læring, undervisning og vurdering/eksamen ved vernepleierutdannelsen.

*Gjennomføring og evaluering av første år med ny fagplan ved
Høgskolen i Harstad.*

Høgskolen i Harstad

Tor J. Schjelde
Høgskolelektor i psykologi

INNHOOLD

Forord	3
Innledning	4
Metode	5
Hva er læring?	5
Arbeidsformer	8
Undervisning	11
Vurdering/eksamen	13
Mål og innhold på vernepleierstudiet	17
Første året ved vernepleierstudiet – startfasen	19
Oppsummering av studentenes tilbakemeldinger	25
Forslag på tiltak	27
Litteratur	30
Vedlegg 1: Evalueringsskjema	32
Vedlegg 2: Basisgruppeoppgaver	34
Vedlegg 3: Individuell oppgave	39

FORORD

Kull-99 er første studentkull etter ny fagplan ved vernepleierutdannelsen, helse- og sosialavdelingen var derfor interessert i hvordan det gikk med studentene. Innhold og områder i rapporten har forfatteren fått fritt spillerom til å utforme. Mangler og feil er undertegnedes ansvar. Det har ikke vært noen føringer på innhold fra avdelingens side.

Denne rapporten omhandler fagområdene læring, undervisning og evaluering/eksamen. Rapporten gir en generell innføring i aktuelle teorier om studentenes læring, om undervisning og om evaluering/eksamen. Rapporten har også som formål å evaluere innføringen av ny fagplan ved vernepleierutdannelsen.

Jeg ønsker å takke studentene ved kull-99 for et lærerikt undervisningsår. Jeg vil også takke dekanus Eli Bertelsen for å ha fått tid til dette arbeidet og til professor Ivar Bjørgen ved Universitetet i Trondheim for nyttige tips og inspirasjon i startfasen.

Harstad, en sommerdag i år 2000.

Tor J. Schjelde

INNLEDNING

Mjøs-utvalget la fram sin innstilling "Frihet med ansvar: Om høgre utdanning og forskning i Norge" 8. mai 2000. Utvalget hadde som mandat å gi en samlet fremstilling og vurdering av universitet og høyskoler som undervisnings- og forskningsinstitusjoner. Ett av hovedbudskapene er større fokus på studentenes læring. Med dette mener Mjøs utvalget å etablere systemer som skaper en større grad av gjensidig forpliktelse i læringsprosessen mellom student og institusjon. Det bør etableres virkemidler tilpasset de fasene studenten går igjennom i sitt utdanningsløp. I denne sammenheng er førsteårestudentene særdeles viktig. Det bør oppmuntres til å forbedre læringsprosessen ved å innføre gruppebasert læring, veiledningstiltak og evalueringstiltak. Mjøs utvalget mener også at studentene må ha mulighet til å delta mer aktiv i å velge og planlegge pensum, undervisningsformer og seminarer. Et annet viktig poeng er at det bør etableres bedre sammenhenger mellom læringsformene og evaluering, med større vekt på fortløpende tilbakemeldinger i løpet av studiet, og innføring av studentporteføljer.

Hva vil det si å ha større fokus på studentenes læring for vernepleierutdannelsen? Med utgangspunkt som kullkoordinator for førsteårsstudentene ønsker jeg å gå noe i dybden på områdene læring, undervisning og evaluering/eksamen. Jeg vil prøve å besvare følgende spørsmål:

1. Hva er læring?
2. Hva er god undervisning?
3. Hva kjennetegner arbeidsformene gruppearbeid og skriving?
4. Hvordan skal vi evaluere studentenes arbeid?
5. Hvilket innhold har vært på første år med ny fagplan?
6. Hvordan forbedre eksisterende praksis?

METODE

Med utgangspunkt i ny rammeplan¹ for vernepleierstudiet deltok jeg i en arbeidsgruppe som utarbeidet ny fagplan for vernepleierstudiet. Den nye fagplanen ble iverksatt fra og med kull – 99. Denne rapporten er en evaluering av første året med ny fagplan. Min rolle var kullkoordinator. Det vil si at jeg operasjonaliserte² den nye fagplanen, og planla gjennomføringen av fagplanen i samarbeid med lærerteamet. Lærerteamet har hatt faste møter en gang i uka. Fra januar 2000 var jeg veileder for en basisgruppe³ en gang i uka. I løpet av undervisningsåret har studentene evaluert hovedtemaene etter et fast skjema (se vedlegg 1). Samtidig har lærerteamet diskutert pedagogiske utfordringer, og gjort tilpasninger underveis.

Når jeg har forsket på gjennomføringen av undervisningsåret vil jeg kalle dette ett aksjonsforskningsdesign. Det er aksjonsforskning fordi det er både en aksjonsdel og en forskerdel, der forskeren har vært aktiv deltakende i prosessen. (Schei, 1998).

HVA ER LÆRING?

Hvordan vi definerer læring påvirker oss når det gjelder vår forståelse av læring. Både hva som blir lært og hvordan vi lærer. Hvordan blir læring definert? I innføringsbok i psykologi for universiteter og høyskoler av Nielsen og Raaheim (red.) definerer medforfatter Tore Helstrup læring ”*som de forholdsvis varige endringer i opplevelse og atferd som er et resultat av sansepåvirkning og erfaring*” (Helstrup, 1997, s. 213). En tilsvarende definisjon er ”*erverving av kunnskaper og ferdigheter som er relativt permanente og har sitt utgangspunkt i erfaring*” (Kaufmann og Kaufmann, 1998, s. 164). I Helstrups definisjon er læringsresultatet endringer i opplevelse og atferd og hos Kaufmann og Kaufmann er læringsresultatet erverving av kunnskaper og ferdigheter. Disse definisjonene sier at læringsresultatene er avhengig av sansepåvirkning og erfaring. Disse

¹ Vedtatt av KUF 28 januar 1999.

² Satte opp undervisningstemaene og laget basisgruppeoppgaver i samarbeid med lærerteamet.

³ Studentgruppe bestående av seks studenter

definisjonene sier ikke hvilken atferd⁴ som læres og hvilke erfaringer som er nødvendig for å lære (læringsprosessen). Foregår det læring ved å se på TV ? Foregår det læring ved å høre på en foreleser? Å være i praksis fører det til læring for studentene? Erfaringer og sansepåvirkninger kan føre til læring, men stimulering er ikke nok for at læring skal skje. I det fullstendige læringsbegrep *inngår en vilje til å lære og frivillig initiering av læringsprosessen, derved kjennskap til målet og hva det skal bringe, kjennskap til hva læringsarbeidet består i, kunnskap om kriteriene for hva som er godt og dårlig resultat, testing og anvendelse av læringsresultatet etter at læringsprosessen er over – og som resultat av arbeidet en stadig økende erfaring om seg selv som lærende med dertil følgende tro på seg selv og mot og evne til å utnytte sin egen kreativitet* (Bjørgen, 2000, under trykking). Det fullstendige læringsbegrep gir oss muligheter til å operasjonalisere læringsbegrepet og gir oss informasjon om hva vi bør sette fokus på for at læring skal foregå. Dette gjør at læring ikke blir sett på som en tilfeldig prosess som studentene er ansvarlig for. Ansatte ved høgskolen og studentene har et felles ansvar for læringen. Hva vil det si å ha et felles ansvar? Dette vil jeg besvare ved å si noe om god undervisning og evaluering senere i rapporten.

I de siste 15-20 år har studier at studenters læring utviklet seg til et eget forskningsområde. Forskningsområde er godt etablert i Australia, Storbritannia, Sverige og USA (Biggs, 1987). Tidligere arbeid har vært opptatt av å forutsi akademisk arbeid ut fra faktorene som IQ, sosioøkonomiske status, personlighet og kognitiv stil, særskilte evner, tidligere kunnskaper, interesse og lignende. Denne forskningen er preget av søken etter generelle lover som kan forutsi akademisk suksess. Søken etter generelle lover og sammenhenger ser ut til å være en lite farbar vei. Det å studere har sin egen særpreg i forhold til kontekst og kan ikke måles ved noen enkle kvantifiserbare faktorer som for eksempel karakterer. Akademisk suksess varierer i forhold til kontekst, fagets særpreg, hvordan studentene oppfatter sin egen læringsaktivitet, hvilken betydning det har på studentene og hvilke ambisjoner de har i forhold til studiet. (Biggs, 1987).

Vi kan skille mellom to hovedretninger i studentenes tilnærming til læring. Den er dybde nivå tilnærming og overflate nivå tilnærming. Ved dybde nivå tilnærming prøver studentene å forstå og søke etter mening i lærestoffet. Studentene er indre motivert, er åpen og nysgjerrig og ønsker

⁴ I begrepet atferd legger jeg her opplevelser, kunnskaper, holdninger og ferdigheter.

oversikt. Studentene setter lærestoffet i forbindelse med egen erfaring. De prøver å finne mønster og underliggende prinsipper. De er kritisk og prøver ut hypoteser. Ved overflate nivå tilnærming er studentene instrumentelt eller pragmatisk motivert. De lærer fakta og begreper uten å reflektere over dem. Den letteste farbar vei fram mot læringsmålet som er å kopiere lærestoffet beste mulig. For å huske må de pugge lærestoffet. En måte å lykkes på er å overlære stoffet. Viktig blir å identifisere fakta.

Jeg ønsker nå å se på Ivar Bjørgens teori om ansvar for egen læring (AFEL). Hva ligger i termen ansvar for egen læring? Professor Ivar Bjørgen har gjort et banebrytende arbeid ved å operasjonalisere begrepet ansvar for egen læring (AFEL). I AFEL sees læring på som et meningskrapende arbeid. En påstand er at meningsfylthet er læring.

I dette ligger det at verbal læring rett og slett består i forsøk på å skape mening eller forståelse (Bjørgen, 2000, under trykking).

For å ta ansvar for egen læring må studentene lære seg å lære.

Studenten må sees på som yrkesutøver, og dette yrket må læres (Bjørgen, 1994: 22).

Operasjonalisering av AFEL

1. Kunnskap om læringsprosessen generelt og om sin egen læringsprosess spesielt.
 2. Kunnskap om hvor kilder finnes og hvordan de brukes.
 3. Kunnskap om læring via samarbeid med andre.
 4. Evne til å kontrollere sin egen arbeidstid og sin egen arbeidsinnsats.
 5. Kunnskap om målet for læringsprosessen og kriterier for hva som er godt og dårlig i forhold til læringsmålet.
 6. Evne til å gjenkjenne virkeligheten bak pensum.
 7. Kunnskap om hvordan en skal fremstille resultatet av sitt læringsarbeid.
 8. Motivasjon for læringsarbeidet og utholdenhet til å gjennomføre et studium.
 9. Selvtillit og personlig trygghet til å kunne påta seg læringsarbeid.
-

10. Evne til å utnytte sin egen kreativitet.

Disse punktene var fra Bjørgens side ment som en høyst foreløpig operasjonalisering av AFEL. Dermed er det opp til lærere og elever/studentere å tolke og prøve ut hvert punkt i forhold til de fag/emner de jobber med.

Hovedresultat som er publisert i boken "Ansvar for egen læring" (Bjørge, 1991) viser at AFEL elevene hadde en bedre måloppnåelse, de ble flinkere til å beregne sin arbeidskapasitet, de ble mer internale eller indre styrt, de hadde mindre fravær og eleven var positiv til AFEL. På ett område var det ingen signifikant forskjell mellom AFEL- gruppen og kontrollgruppen og det var i forhold til karakterer. Dette stiller spørsmål ved eksamen. Måler tradisjonell eksamen læringsprosessens resultater? Er det slik at det er studenter som pugges detaljkunnskaper som får god uttelling ved eksamen? Dette vil jeg gå nærmere inn på senere i rapporten.

AFEL elever viser en indre styrt læringstilnærming noe som også kjennetegner dybde tilnærmingen. Jeg vil vurdere AFEL og dybde tilnærming som lik i sin grunntilnærming til læring, der mening og forståelse er kjernepunktene. Mening og forståelse er subjektive måleenheter, mens reproduksjon og pugg er objektive måleenheter. På høyskoler og universitet anerkjenner man god reproduksjon. Grundig reproduksjon blir ofte tolket som god forståelse. Men god reproduksjon kan erverves ved mye pugg . Ved anvendelse av lærestoffet så vil grad av forståelse komme til syne.

ARBEIDSFORMER

Når studentene har fått kunnskap om læringsmålene og er motivert til å nå disse målene, blir spørsmålet: Hvordan kan jeg nå disse læringsmålene? Svaret på dette spørsmålet er det jeg legger i arbeidsformer. Jeg vil se på arbeidsformene gruppearbeid og skriving. Dette fordi disse arbeidsformene sammen med forelesninger har vært dominerende for vernepleierstudentene ved Høgskolen i Harstad. Andre arbeidsformer er blant annet lesing, selvhøring, prosjektarbeid, problembasert læring, og oppdagende læring (se for eksempel Asbjørnese, Manger og Ogden, 1999).

Gruppeprosesser som læringsmiddel

Det å jobbe sammen i gruppe har fått økt fokus. Vi antar at gode arbeidsgrupper kan møte utfordringer på en bedre måte enn enkeltmedlemmene hver for seg (synergieffekter).

Hva skal til for at grupper skal fungere som et godt redskap til læring?

Imorgen Taylor (1997) skriver at følgende elementer er viktig for å få til gode arbeidsgrupper:

- A. Organisasjonsmessige faktorer – studentgruppene må ikke eksistere i et vakuum men som en integrert del av studietilbudet. Derfor er det viktig at høgsolen har god tilgang på grupperom, at det settes av tid for å møtes i gruppene, at arbeidsoppgavene er egnet til å løse i grupper, gruppene bør ikke være for store, høgsolen bør ha menneskelige og administrative ressurser for å støtte gruppelæringen .
- B. Felles mål og forventninger - medlemmene i en arbeidsgruppe vil ha ulike forventninger og målsetninger til arbeidsgruppa. Det er derfor viktig å verbalisere og diskutere disse forventningene, og bli enige om målsetninger som alle kan enes om. I en arbeidsgruppe er det også viktig å finne balansen mellom personlig utvikling, prosess og resultat.
- C. Felles verdier og normer – noen regler som er viktig for at arbeidsgruppa skal fungere er konfidensialitet, deltakelse, det å gi og motta tilbakemelding og enighet om praktiske forhold.
- D. Evne til å ta avgjørelser og takle konflikter – studentene må lære å takle uenigheter. De må lære å skape en demokratisk prosess og akseptere ulikhet.
- E. Rolleavklaring og rolleutfyllelse – hvilke rolle tar vi og får vi i en gruppe? Hvordan utfyller vi hverandre? Dette er spørsmål som bør diskuteres i gruppa.
- F. Lederskap – ledelse er ofte årsak til at arbeidsgrupper ikke fungerer. Dette ved at lederrollen blir uklart eller upassende i forhold til gruppa.
- G. Kommunikasjon - det å ta og motta tilbakemelding er viktig i arbeidsgrupper. Hvordan gir vi tilbakemelding? Noen viktige momenter er at vi snakker for oss selv, bruker jeg form. At vi beskriver og ikke forklarer/tolker. At vi har fokus i saken og ikke personen. Og hvordan vi mottar tilbakemelding er viktig å diskutere?

Tang (1998) (referert i boka *Understanding Learning and Teaching* av Prosser og Trigwell (1999)) studerte forskjellen mellom studenter som jobbet mye alene og studenter som valgte å jobbe i små grupper. Hva fikk studentene ut av jobbe alene kontra det å jobbe i små grupper?

Læringsresultat	Gruppearbeid (%)	Selvstudie (%)
• Organisere informasjonen.	32	80
• Løse oppgaver til teksten.	24	20
• Kopiere fra materialet.	18	40
• Fokuserer på de grunnleggende begreper.	9	20
• Sammenligne informasjon	18	0
• Supplere hverandre på manglende informasjon.	18	0
• Relatere informasjonen.	15	0
• Kritisere hverandres ideer.	12	0
• Dele og utveksle ideer.	12	0
• Analyser informasjonen.	6	0
• Gi støtte.	6	0
• Argumentere.	3	0

Som vist i tabellen overfor vil studentene få bearbeidet lærestoffet mer i bredden ved å jobbe i grupper. De får med seg andre aspekter enn de som jobber alene med lærestoffet.

De som jobber i grupper mestrer bedre studentrollen.

Skriving som læremiddel

Olga Dysthe (1995; ss 88-90) skiller mellom to typer skrijving. På den ene siden er skrijving for å tenke, lære og utforske et lærestoff, og den andre skrijving for å kommunisere med andre og presentere et lærestoff. I det første tilfelle er prosessen viktigst, i det andre tilfelle produktet.

Skriving for å tenke og lære	Skriving for å kommunisere
<ul style="list-style-type: none"> • Kjennetegn Utprøve, utforske, spørre, ”oppdagende tenkning”, kreativ, Personlig integrasjon av kunnskap, Skriveorientert	<ul style="list-style-type: none"> • Kjennetegn Framstile, ”kritisk tenkning”, analytisk, objektiv forståelse av kunnskap, mottakerorientert.
<ul style="list-style-type: none"> • Mottaker En selv, medstudenter, lærer som dialogpartner.	<ul style="list-style-type: none"> • Mottaker Utenforstående, ”offentlighet”, lærer som evaluator.
<ul style="list-style-type: none"> • Form Personlig språk, ekspressivt, ufullstending, ikke	<ul style="list-style-type: none"> • Form ”offisielt språk”, informativt, omskrivning/revisjon, formelt korrekt.

Skriving for å tenke og lære	Skriving for å kommunisere
vekt på det formelle. <ul style="list-style-type: none">• Formål Forklare for seg selv, ”tenke med pennen”. <ul style="list-style-type: none">• Sjanger Journal/logg, brev, notat, friskriving, første utkast ”tenketekster.	<ul style="list-style-type: none">• Formål Forklare, presentere for andre, kommunisere med andre. <ul style="list-style-type: none">• Sjanger Oppgaver, essay, artikkel, rapport, forretningsbrev.
Proessen viktigst	Produktet viktigst

UNDERVISNING

For å bedre undervisningen må en ifølge Ramsden huske denne enkle regelen: ”*At anspore studerende til at lære og at hjelpe lærere med at undervise involverer identiske prinsipper. Hvis vi forstår hvordan vi skal hjelpe de studerende, forstår vi også, hvordan vi skal gjøre undervisningen bedre*”. (Ramsden, 1999; s. 313). Fokus i all vår undervisning må være studentenes læring. Det å kjøre monotone forelesninger der studentene først dagdrømmer og deretter holder på å sovne støtter ikke opp rundt studentenes læring. Hvordan skal vi undervise studentene? Ramsden (1999) har utformet seks prinsipper for effektiv undervisning. Disse er:

Prinsipp 1: Interesse og forklaring

Det å vekke interesse for faget og gi klare forklaringer på komplekse faglige begreper er en av de viktigste arbeidsoppgaver til en lærer. Når vi blir interessert i et fagområde vil vi bruke tid og krefter på fagområde. Vi vil ha en indre motivasjon og ønsker å finne mening og forståelse i lærestoffet.

Prinsipp 2: Interesse og respekt for de studerende og for de studerendes læring

Omtanke og respekt for studentene er av betydning for studentenes læring. Det å forstå at de står ved fagområdets dør og er usikker på hva som befinner seg inne i fagområdet. Måten studenten blir

tatt imot på er av avgjørende betydning om hvor lenge de vil være. Hvis de blir tatt godt imot vil de være der lenge, hvis de blir møtt med arroganse er vi sikret kort visitt.

Prinsipp 3: Hensiktsmessig bedømmelse og tilbakemelding

Det å lage gode læringsoppgaver og gi retningsgivende tilbakemeldinger er viktig slik at studentene vet om de er på rett kurs. Dette er med på å gi studentene informasjon om egen utvikling og faglige fremskritt.

Prinsipp 4: Klare mål og intellektuell utfordringer

All utdanning kan sees på som en utvikling fra oppslukende interesse, gjennom et stadium av presisering til et stadium av generalisering og anvendelse. Utforskning og initiativ preger de to første stadiene. Ved høyskoler og universitet blir vi ofte værende på presiseringsstadiet.

Prinsipp 5: Selvstendighet, styring og aktivt engasjement

Undervisning av høy kvalitet forutsetter en erkjennelse av at de studerende må engasjeres i lærestoffet på en måte som setter dem i stand til å oppnå forståelse. Studentene kan velge hvordan man vil lære stoffet. Studentene må vite hvor man skal, men hvordan man når målet er individuelt fra student til student.

Prinsipp 6: Lær av de studerende

En kjensgjerning ved effektiv undervisning er at man ser på forholdet mellom undervisning og læring som problematisk, usikkert og relativt. Underviserne må hele tiden prøve å finne ut hvilken virkning undervisningen har på læringen. Vi lærere kan ikke fristille oss ansvaret for studentenes læring ved vår monolog. Feilforståelse må oppdages og diskuteres.

Forelesninger er den herskende undervisningsmetode ved høyskoler og universitet. Hva er en god forelesning? Jo det er når jeg foreleser i et tema jeg kan godt. Jeg får god flyt i monologen. Jeg får noen spørsmål som er relevante og at klassen smiler, humrer til mine små - morsomme historier. Etter en slik forelesning får jeg en god følelse og har en fornemmelse av at dette fikk jeg til. Det er vell å bra for meg, men hva med studentene?

Ramsden (1999;ss. 186-187) har følgende kritikk av forelesingen som metode:

- Forelesninger er ikke mer økonomisk besparende enn andre metoder. Det finnes alternative metoder som innebærer kortere forberedelsestid og mindre kontakttid, eller som fordeler den totale tid på en annen måte.
- Forelesninger er ikke mer effektive enn andre metoder til å overføre informasjon til studentene. Diskusjoner og lesing er like effektive. Andre metoder er bedre til å hjelpe studentene til å anvende kunnskaper og bruke dem til å analysere problemer.
- Vi har en forestilling om at når vi har hatt en forelesning om et tema så har studentene lært lærestoffet. Men lærestoffet er da lært av foreleser. Størstedelen av læringen ved høyskoler og universitet foregår utenfor forelesningssalen. Studentene må jobbe med lærestoffet slik at det får mening for dem.
- Visse forelesere oppleves som inspiserende og stimulerende. Men det er svært få gode forelesere. Studentene klager oftest over dårlig struktur, uklar opplesning og forvirrende formidling. Og budskapet vårt blir ikke bedre ved bruk av ny teknologi.
- Studentene er som regel passiv og avhengig under forelesningene. Passivitet og avhengighet av lærerne, som gradvis går over i dagdrømmer og døsighet. Vi har tidligere sett av dybde nivå strategier er forbundet med aktivitet og ansvarlighet i læringssituasjonen. Dette er motsatt av de forhold som hersker under de fleste forelesninger.

VURDERING/EKSAMEN

Evalueringsformene har mye å si for hvordan studentene innretter sitt studiearbeid. Det er viktig med forskjellige evalueringsformer, og ha evalueringsformer som støtter opp rundt studentenes arbeid.

Hva påvirker eksamensresultatene ved høyere utdanning?

I en undersøkelse av Terje Ogden i 1987 (referert i Asbjørnes, Manger og Ogden, 1999) ved Universitetet i Bergen (N= 450) stilte han spørsmål og analyserte hvilke forhold som kunne forklare avsluttende karakterer. De viktigste forklaringsvariablene var gjennomsnittskarakterer tidligere i

studiet og artiumskarakterer. Eikeland og Ogden (1988) (referert i Asbjørnes, Manger og Ogden, 1999) undersøkte 1000 begynnerstudenter og analyserte mulige årsaker til strykprosent ved eksamen. Her var det to forhold som utmerket seg, det var karakterer fra videregående skole og arbeidsinnsatsen i studiet.

Gjennomsnittskarakter fra videregående skole	Antall timer studier per uke første år ved universitetet	Prosentandel som strøk en eller flere ganger
2	23 timer	91 %
3	28 timer	63%
4	29 timer	42 %
5	34 timer	17%
6	39 timer	0 %

Som det fremgår av tabellen var strykprosenten lavest blant studentene som hadde de beste opptakskarakterene og som arbeidet flest timer per uke. Resultatene viser også at de med svake karakterer fra videregående skole kompenserte ikke med økt lesing.

Bilde er ikke entydig på forholdet mellom resultater ved videregående skole og ved universitetet. Ivar Bjørgen (1988) refererer til undersøkelser ved universitetet i Trondheim der det ikke var noen samsvar mellom resultater ved videregående skole og første universitetseksamen. Det kan se ut som om gode arbeidsvaner og gode personlige forutsetninger (gode logiske og verbale evner) er en viktig suksessfaktor ved universiteter og høyskoler.

Howard Gardner er grunnleggende skeptisk til den tradisjonelle eksamenspraksis fordi denne i så stor grad favoriserer individer med høy verbal og logisk-matematisk intelligens. I stedet ønsker han en praksis der individet evalueres underveis i læreprosessen, i naturlige situasjoner der læring skjer («assessment-in-context»). I en diskusjon av ulike alternativer sier han:

The major obstacle I see to assessment-in-context is not availability of resources but rather lack of will. There is in this country today an enormous desire to make education uniform, to treat all students in the same way, and to apply the same kinds of one-dimensional metrics

to all. This trend is inappropriate on scientific grounds and distasteful on ethical grounds. The current sentiment is based in part on an understandable disaffection with some of the excesses of earlier educational experiments but, to a disturbing degree, it is also based on a general hostility to students, teachers, and the learning process (Gardner, 1999, s. 115).

Ramsden (1999; ss.251-252) har skrevet ned fjorten regler for bedre vurderinger, disse er:

1. Se på bedømmelse/vurdering sammen med læring: fokuser i første omgang på læring, i andre på å oppmuntre til innsats og først i tredje omgang på karakterer. Vurder studentarbeidet underveis i læringsprosessen. Læringsoppgavene må etterligne realistiske problemer. Belønn integritet og anvendelse.
 2. Vurder aldri studentene uten å ha fortalt dem hvordan de kan bli bedre.
 3. Lær av studentenes feil. Bruk studentarbeid til å oppdage deres misforståelser og tilpass deretter undervisningen slik at misforståelser blir oppklart.
 4. Bruk mange forskjellige vurderingsmetoder.
 5. Prøv å få med studentene i vurderingsprosessen gjennom:
 - diskusjoner om hensiktsmessige metoder og hvordan disse metodene er i forhold til læringsmålene
 - felles utforming av læringsoppgaver og forhandle om kriterier for suksess og fiasko mellom lærerne og studentene
 - selvbedømmelse og vurdering fra medstudenter
 6. Send tydelig og hyppig budskap til studentene om at utenat læring, reproduksjon og imitasjon blir straffet, suksess oppnås ved overbevisende demonstrasjon av forståelse.
 7. Tenk over forholdet mellom de innleverte læringsoppgaver og tilbakemeldinger.
 8. Anvende multiple- choice- og andre "objektive" prøveformer med stor forsiktighet, helst kombinert med andre prøver. Når antall studenter og tiden gjør det mulig med bruk av andre vurderingsmetoder så bruk dem.
 9. I fag som medfører kvantitative manipulasjoner skal du alltid inkludere spørsmål som krever forklaring. Som for eksempel hva betyr det at standardavviket er 1,8?
 10. Fokuser på validitet (gyldighet) frem for reliabilitet (pålitelighet).
 11. Gjør alt som står i din makt til å minske frykten ved eksamen/prøver.
-

12. Eksamen er fryktinngytende selv for de som er godt forberedt. Utform aldri en eksamen som du selv ikke kan besvare. Gi studentene eksempler på hvordan slike oppgaver kan besvares.
13. Reduser karakterenes konkurranseaspekt samtidig som du motiverer studentene til å yte i forhold til en norm.
14. Mistro objektiviteten i all målinger av studentenes evner. Den menneskelige vurderinger det viktigste faktoren ved bedømmelser av prestasjoner.

Jeg har nå gitt en kort skisse rundt temaene læring, undervisning og evaluering/eksamen. Ankerfeste har vært AFEL prinsippene. Rundt dette ankeret har jeg fisket etter relevant teori om undervisning og evaluering/eksamen. Ved et annet ankerfeste ville fiskeresultatet vært noe annet.

MÅL OG INNHOLD PÅ VERNEPLEIERSTUDIET

Universiteter og høyskoler er styrt gjennom lov av 12 mai 1995 nr.22. I § 2 om institusjonenes virksomhet står det:

- 1. Institusjonene under denne lov skal gi høgre utdanning som er basert på det fremste innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.*

Innholdet i vernepleierutdannelsen omfatter teoretisk fagkunnskap, erfaringsbasert kunnskap og relasjonskompetanse. Det er nødvendig med å integrere teori og praksis gjennom hele studiet jfr. rammeplan og forskrifter for vernepleierutdanningen.

Fra rammeplan til fagplan

Fagplanen for vernepleierutdanningen ved Høgskolen i Harstad er utarbeidet på grunnlag av rammeplan for 3-årig vernepleierutdanning fastsatt av Kirke-, og utdannings- og forskningsdepartementet 28. januar 1999. Rammeplanen inneholder sentrale retningslinjer som ivaretar vernepleierutdanningens fellestrekk og klargjør hva den enkelte høyskole har ansvar for. Videre inneholder rammeplanen regler for ekstern praksisopplæring, eksamen og evaluering. I tillegg har departementet laget forskrift om faglig innhold og vurderingsordninger for vernepleierutdanningen, fastsatt 28. januar 1999 med hjemmel i § 46, nr. 2 i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler. Innenfor rammeplanen utvikler den enkelte høyskole sin egen fagprofil og bestemmer selv progresjon for de ulike utdanningsområdene, arbeidsformer, evalueringsformer, litteratur, plassering av praksis i studieforløpet og studiebetingelser.

Fagplanen er vedtatt av Høgskolestyret 17 juni 1999. Fagplanen beskriver utdanningens organisering og innhold. Med utgangspunkt i fagplanen utarbeides det semesterplaner og pensumlister for de enkelte studieår.

Organisering av studiet er i hovedtrekk som følger:

Første studieår består av fire tema som gir grunnleggende teoretiske kunnskaper innen alle hovedemnene.

Tema 1 (2,5 vekttall) Introduksjon til studiet og vernepleiefaglig arbeid.

Tema 2 (4,0 vekttall) Grunnleggende kunnskaper i
samfunnsvitenskapelig og juridiske emner

Tema 3 (8,0 vekttall) Grunnleggende kunnskaper i psykologi,
pedagogikk og miljøarbeid

Tema 4 (5,5 vekttall) Grunnleggende kunnskaper i helsefag

Andre studieår består av 3 tema, hvorav 2 tema først og fremst er knyttet til praksis.

Tema 5 (8 vekttall) Yrkesutøvelse med vekt på helsearbeid,
inkludert praksis 1 på 5 vekttall

Tema 6 (5 vekttall) Tilrettelegging for utvikling og trivsel
hos funksjonshemmede.

Tema 7 (7 vekttall) Yrkesutøvelse med vekt på (re)habilitering og
miljøarbeid, inkludert praksis 2 på 6 vekttall

Tredje studieår består av tre tema, hvorav ett tema er knyttet til valgfri fordypningspraksis. I tillegg avsluttes studiet med en fordypningsoppgave.

Tema 8 (3 vekttall) Velferds- og omsorgsarbeid

Tema 9 (5,5 vekttall) Yrkesutøvelse med vekt på fordypning i miljøarbeid,
inkludert praksis 3 på 5 vekttall

Tema 10(7 vekttall) Miljøarbeid med fokus på organisasjon og samfunn.

Hvert studieår er normalt på 39 uker inkludert eksamen..

Fremstilt i en tidsakse får vi følgende oversikt.

	Høst	Vår
1 år	Tema 1 – 2 – 3	Tema 3 - 4 Eksamen 1
2 år	Tema 5 - 6 Praksis 1	Tema 6 – 7 Praksis 2 Eksamen 2
3 år	Tema 8 –9 Praksis 3	Tema 10 Fordypning Eksamen 3

FØRSTE ÅRET VED VERNEPLEIERUTDANNELSEN

Tema 1: Introduksjon til studiet (2,5 vekttall)

Mål for tema 1:

Studentene skal bli kjent med organiseringen av vernepleierstudiet, og kunne ta i bruk ulike former for ferdigheter som fremmer læring. Studentene skal ha kjennskap til vernepleiefaget, yrket, rollen(e) og aktuelle brukergrupper. Videre skal de ha kunnskap om noen sentrale vernepleie faglige og etiske problemstillinger og ha forståelse for yrkets kompleksitet. Studentene skal kjenne til forutsetninger for god kommunikasjon og samhandling. Det kreves også at studentene kan utføre livreddende førstehjelp i akutte situasjoner.

Etter fadderruka tok vi med klassen på en overnattingstur. Formålet var å bli bedre kjent og gjennomføre deler av førstehjelpsopplæringen.

Forelesningstema var: Å bli student/forventningsavklaring, om studieplanen, fagområdets utvikling, vernepleierens funksjon og kompetanse, sentrale ideologier og menneskesyn, nettverk og økologi, yrkesetikk, kreative presentasjonsteknikker, oppgaveskriving, kommunikasjonsteori, førstehjelp og studieteknikk

Studentenes forventninger til HiH:

I første klassens time diskuterte vi studentenes forventninger til HiH. Forventningene ble skrevet på tavlen og deretter måtte de velge tre av de viktigste forventningene. Det ga følgende rangering.

Forventninger	Antall
Gode forelesere	15
Oppfølging ved behov	14
Rettledning	12
God tilbakemelding	12
Fungere sosialt godt	9
Respektere hverandre	7
Gode praksisplasser og veiledere	4
Hver enkelt bli sett og hørt	4
Tilgjengelige lærere	4
God kontakt mellom studenter og lærere for hele vernepleieutdannelsen	3
Ikke for mye kaos til. ny rammeplan	3

Arbeidsoppgaver i basisgruppene under tema 1 var:

Bli kjent med de i basisgruppa. Lage grupperegler/gruppetdannelse, kommunikasjonstrening, bli kjent med "vernepleiefaget", brukere og yrkesutøvere (bl.a. menneskesyn, ideologier) og skrivetrening

Arbeidskrav under tema 1 var: 80% fremmøte i basisgruppene. Det vil bli ført loggbok for gruppene. Basisgruppeoppgaven om å bli kjent med vernepleiefaget skulle studentene dokumentere ved en kort skriftlig individuell rapport. Rapporten presentere de i basisgruppa.

Etter tema 1 evaluerte studentene (N=20) temaet etter et fast skjema (se vedlegg). De viktigste funnene var:

Et stort flertall⁵ har deltatt på mer enn halvparten av all undervisning. Et stort flertall syntes undervisningen har vært god, ikke har vært ensformig og kjedelig, og at undervisningen har vært tilpasset pensum. Et klart flertall mente lærerne klargjør hensikt, mål og krav. Et klart flertall av studentene mente lærerne inviterer til spørsmål i undervisningen. Et flertall syntes lærerne ikke gir gode notatmuligheter. Når det gjelder egeninnsatsen var et klart flertall fornøyd med egen innsats. Et flertall forberedte seg lite til undervisningen, og mente de var passive i undervisningen. Et flertall synes de jobber mye med lærestoffet etter undervisningen. Et flertall jobbet alene med faget. Et flertall syntes det var passelig med forelesninger og gruppearbeid. Mens et flertall syntes det var lite plenumsdiskusjon.

TEMA 2: Samfunnsfaglig og juridiske basiskunnskap (4 vekttall).

Mål for tema 2:

Temaet gir en bakgrunn for å forstå og sette det mer individuelt faglige arbeidet inn i en større sammenheng. Studentene må kjenne til lovgivningen som er sentral i arbeidet med målgruppen. Vitenskapsteori og forskningsmetode skal hjelpe til forståelsen av brukeren og brukers situasjon. Studentene skal oppøve evnen til å beskrive og analysere/tolke situasjoner og se seg selv som deltaker i denne prosessen, derfor blir observasjon og kartlegging viktig.

Forelesningstema var: Tilgjengelighetsteori, saksbehandling, kommunal organisering, aktuelle sosiologiske perspektiver, familien som sosial og kulturell institusjon, sosiologiske grunnbegreper, rettssystemet/juridiske metoder, rettssikkerhet og etikk/menneskerettigheter, sosialtjenesteloven, alminnelig forvaltningsrett, vitenskapsteori, kvalitativ forskningsmetode og kvantitativ forskningsmetode.

Arbeidskrav: skriftlig arbeid om saksbehandling som skal fremlegges i plenum, for alle i klassen. 80% frammøte i basisgruppen (se vedlegg 2, basisgruppe 2).

Etter tema 2 evaluerte studentene (N= 22) temaet etter et fast skjema (se vedlegg 1). De viktigste funnene var:

Et stort flertall⁶ har deltatt på mer enn halvparten av all undervisning. Et stort flertall syntes undervisningen ikke har vært kjedelig, og at undervisningen har vært tilpasset pensum. Et flertall syntes undervisningen har vært god og ikke vært ensformig. Et flertall mente lærerne ikke gir gode notatmuligheter. Et flertall syntes lærerne klargjør hensikt, mål og krav. Studentene mente lærerne inviterer til spørsmål i undervisningen. Når det gjelder egeninnsatsen var et flertall fornøyd med egen innsats. Et flertall forberedte seg lite til undervisningen, og mente de var passive i undervisningen. Et flertall mente de jobber mye med lærestoffet etter undervisningen. Et flertall jobbet alene med faget. Et flertall syntes det var passelig med forelesninger og gruppearbeid. Mens et flertall mente det var lite plenumsdiskusjon.

TEMA 3: Grunnleggende kunnskaper i psykologi, pedagogikk og miljøarbeid (8 vekttall).

Mål for tema 3:

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om hvordan mennesket utvikler seg i samspill med omgivelsene. Dette gjelder normalutvikling og hvordan ulike funksjonshemninger påvirker denne utviklingen. Studentene har innsikt i hvordan mennesket lærer og hvordan man best tilrettelegger et positivt læringsmiljø, slik at brukeren får utvikle sine ressurser og identitet. Temaet skal også forberede studentene på metodisk arbeid og yrkesutøvelse bygget på empati.

Forelesningstema var: Psykologi som vitenskap, genetikk og atferd, emosjoner og motivasjon, sansning og persepsjon, sosialpsykologi, utviklingspsykologi, kognitiv psykologi, personlighetspsykologi, biologisk psykologi, stress, helsepsykologi, kroppsspråk i kommunikasjon, kommunikasjonsteori, kommunikasjonstrening, forumspill, motorisk utvikling, språklig utvikling, ulike pedagogiske retninger, didaktikk, kartlegging/observasjon og analyse av person og omgivelser, anatomi/fysiologi, innføring i begrepet funksjonshemming, sansehemning, multihandikap, konstruktiv feedback, rehabilitering/habilitering, innføring i habiliteringsplaner, veiledning og informasjon til brukere, innføring i aktivitetsfag, avvikssosiologi, mellom makt og hjelp, normalisering og institusjonssosiologi.

⁵ Et stort flertall betyr 15 eller flere respondenter, flertall betyr mellom 10 – 14 respondenter.

⁶ Et stort flertall betyr 17 eller flere respondenter, flertall betyr mellom 11– 16 respondenter.

Arbeidskrav var basisgruppeoppgaver i forhold til tema brukermedvirkning og barns utvikling (se vedlegg 2, basisgruppeoppgave 3 og 4).

Etter tema 3 evaluerte studentene (N= 27) temaet etter et fast skjema (se vedlegg 1). De viktigste funnene var:

Alle hadde vært på mer enn halvparten av undervisningen. Når det gjelder undervisningen så mente et stort flertall⁷ at undervisningen har vært svært bra. Et flertall⁸ syntes ikke undervisningen hadde vært kjedelig, at den hadde vært godt tilpasset pensum og at lærerne hadde klargjort hensikt, mål og krav. Et flertall syntes undervisningen hadde vært ensformig. Et flertall mente lærerne ga gode notatmuligheter men at lærerne inviterte lite til spørsmål i undervisningssituasjonen. Når det gjelder egeninnsatsen var et flertall fornøyd, et flertall forbereder seg lite til undervisningen og var passive i undervisningssituasjonen. Et flertall jobber mye med lærestoffet etter undervisningen og et flertall jobber alene med faget. Et klart flertall syntes det var passelig med forelesninger og gruppearbeid. Et stort flertall mente det var lite plenumsdiskusjoner.

TEMA 4. Grunnleggende kunnskaper i helsefag (5,5 vekttall).

Mål for tema 4:

Studentene skal kunne gjøre rede for årsaker og gjenkjenne symptomer på de vanligste sykdommer i kroppens ulike organsystemer. De skal ha innsikt i hvordan disse sykdommene behandles og i hvilke situasjoner annet personell må kontaktes. Fysiske problemer knyttet til funksjonshemninger og høy alder skal være sentralt. Studentene skal ha kunnskap om medikamenters virkning og bivirkning, samt kunne administrere forordnede medikamenter i h.h.t. gjeldene retningslinjer. Studentene skal ha kunnskap om å identifisere, vurdere og imøtekomme brukerens behov for pleie og omsorg.

Forelesningstema var: Ernæring, fysiologi og mikrobiologi, hygiene, gerontologi, innføring i livskvalitetsbegrepet, innføring i omsorgsbegrepet, medikamentlære og medikamentadministrasjon, medisinsk habilitering/rehabilitering, voksenpsykiatri – psykiske risikofaktorer, psykiske problemer og reaksjoner, senil demens og down syndrom, sosialmedisin, sprøytesetting,

⁷ Et stort flertall er 21 eller flere respondenter.

⁸ Flertall er 14 til 20 respondenter.

sykdomslære, medisinsk aspekt ved psykisk utviklingshemming, ulike former for funksjonshemming, psykisk utviklingshemming og vernepleierens medisinske kompetanse.

Arbeidskrav: basisgruppeoppgave i forhold til ernæring og etikk (se vedlegg 2, basisgruppeoppgave 5).

Etter tema 4 evaluerte studentene (N=22) temaet etter et fast skjema (se vedlegg 1). De viktigste funnene var: Alle hadde vært på mer enn halvparten av undervisningen. Et klart flertall⁹ syntes undervisningen har vært svært god. Et flertall¹⁰ syntes undervisningen ikke har vært ensformig. Et flertall mente undervisningen har vært godt tilpasset pensum. Et klart flertall mente lærerne gir gode notatmuligheter. Et flertall mente lærerne klargjør hensikt, mål. Et flertall syntes lærerne inviterer til spørsmål i undervisningen. Et klart flertall er fornøyd med sin egen innsats. Et flertall forbereder seg lite til undervisningen. De fleste var passive i undervisningssituasjonen. Halvparten arbeider med lærestoffet etter undervisningen. Et klart flertall jobber alene med faget. Et klart flertall syntes omfanget av forelesningene var passelig, for mye gruppearbeid og for lite plenumsdiskusjon.

Generell tilbakemelding fra studentene:

I siste klassens time hadde vi en muntlig evaluering på skoleåret. Studentene var misfornøyd med den ujevne fordeling på forelesningstimene, noen uker var det noen få timer mens andre uker var det mange forelesningstimer. Det var også usikkerhet om hva som var obligatorisk undervisning. Lærerne kom med ulik informasjon. Det var også usikkerhet om pensum, enkelte forelesere tilføyde pensumlitteratur uten at dette ble klarert med studieleder eller kullkoordinator. De opplevde også mye rot i forhold til timeplanene. Særlig etter påske når arbeidsfordelingen internt på vernepleien ble endret. Før påske hadde kullkoordinator ansvar for timeplanene. Etter påske ble denne arbeidsoppgaver samordnet til en timeplankoordinator. Det var også en del eksterne forelesere som ikke kjente til innholdet i den nye fagplanen.

⁹ Et stort flertall er 18 og flere respondenter. Ett flertall betyr mellom 11 – 17 respondenter.

Det de var fornøyd med var turen i starten på studiet. De er også stort sett fornøyd med foreleserne. Og at det ble satt av tid til selvstudier.

I siste klassens time skulle studentene (N=21) også gi tilbakemelding om de forventningene de hadde til HiH var blitt oppfylt eller ikke. Når det gjelder forventningene om gode forelesere, oppfølging ved behov, respekt for hverandre, og hver enkelt bli sett og hørt var disse blitt oppfylt. Frykten om kaos i forhold til ny fagplan mente et stort flertall var blitt oppfylt. Et flertall mente forventningene om rettleiding, fungere godt sosialt og tilgjengelige lærere var blitt oppfylt. Et flertall mente at forventningen om god kontakt mellom studenter og lærere ikke er blitt oppfylt.

OPPSUMMERING OG KOMMENTARER AV STUDENTENES TILBAKEMELDING

Det studentene forventer av høgskolen er i rangert rekkefølge: gode forelesere, oppfølging ved behov, rettleiding, god tilbakemelding, fungere godt sosialt, respektere hverandre, gode praksisplasser og veiledere, hver enkelt blir sett og hørt, tilgjengelige lærere, god kontakt mellom studenter og lærere og ikke kaos ved innføring av ny fagplan. De fleste punktene omhandler å få dekket behovet for personlig kontakt, og i tillegg forventer studentene faglige dyktige forelesere. Disse forventninger er i hovedtrekk oppfylt unntatt forventningen om god kontakt mellom studenter og lærere. Hva legger studentene i god kontakt med lærerne? Det jeg tror er ønske om kontakt ut over forelesningene og basisgruppene. Vi har liten sosial kontakt med studentene og har lite fagdiskusjoner med studentene.

Følgende momenter ønsker jeg å trekke frem fra den tilbakemeldingen jeg har mottatt:

1. De fleste jobber lite med faget før undervisningen. De fleste er passive i undervisningssituasjonen. Over halvparten synes lærerne inviterer lite til spørsmål. Og et stort flertall jobber alene med faget etter undervisningen.

Ved at et flertall av studentene jobber lite med faget før undervisningen lar de faglærerne organisere lærestoffet for seg. Det er naturlig at de er passive i undervisningssituasjonene når de ikke er forberedt. Selve undervisningssituasjonen er også ofte pasifiserende. Som Ramsden (1999, ss 186 –

187) skriver er studentene er som regel passiv og avhengig under forelesningene. Vi har tidligere sett av dybde nivå strategier er forbudt med aktivitet og ansvarlighet i læringssituasjonen. Dette er motsatt av de forhold som hersker under de fleste forelesninger.

Et stort flertall jobber alene etter undervisningen. Ved selvstudie får man ikke muligheter til å sammenligne seg med andre, ikke muligheter til å diskutere med andre studenter, ikke mulighet for å få tilbakemelding hvis de er på feil kurs, og har ikke muligheter til å få støtte (Tang, 1998).

Disse momentene peker mot overflate tilnærming til læring.

2. *De fleste er godt fornøyd med undervisningen og at den er godt tilpasset pensum. De fleste er fornøyd med den faglige oppfølgingen. De fleste føler de blir sett og hørt og at de blir respektert*

Det er positivt at studentene føler de blir respektert. Jeg tror det er svært viktig at studentene føler at det betyr noe at de er tilstede. Som Ramsden (1999, s 313) skriver er et viktig prinsipp for god undervisning at faglærerne viser omtanke og respekt for studentene, og at faglærerne kan lære av de studerende.

EKSAMEN

Eksamen for kull- 99 var en 8 timers skriftlig eksamen. Denne bestod av to deler, der den første delen ble vektet 60 %. Studentene viste på forhånd at del 1 skulle være tema fra basisgruppeoppgavene. Dette ble gjort for å knytte basisgruppearbeidet tettere opp mot eksamen.

Eksamensoppgaven del 2 var 10 spørsmål, der studentene skulle velge 7 oppgaver de skulle besvare. Dette var spørsmål som var formulert med den hensikt at studentene skulle vise forståelse. Eksempel er redegjør for de fire hovedpunkter i profesjonell kommunikasjon (a. Kunnskap og ferdigheter, b. Etikk, c. Empati, d. Målorientering). Her skulle studentene skrive hva de legger i de forskjellige punktene og ikke bare reprodusere punktene.

Eksamensresultatet ble som følger:

Karakterer	Antall studenter
1.0 – 2.0	2
2.1 – 3.0	18
3.1 – 4.0	8
4.1 – 5.0	4
Totalt antall studenter	32

Dette gir en strykprosent på 12,5 %.

FORSLAG PÅ TILTAK:

På slutten vil jeg komme med forslag på noen tiltak som jeg tror kan bedre læringen ved vernepleierstudiet.

1. Fra elev til student.

Det å begynne å studere er å begi seg inn i en ny rolle. Hva vil det si å være student? Hvilke forventninger har høgskolen til studentene? Høgskolen bør innføre et introduksjonskurs for alle studenter. Dette kurset bør ta utgangspunkt i AFEL prinsippene og særlig gi studentene kunnskaper om læringsprosessen generelt og sin egen spesielt. Og gir studentene innføring i bruk av biblioteket, og IKT hjelpemidler.

2. Fra undervisning til læring

Høgskolen må ha studentenes læring i fokus. Vi bør bruke mer tid på å være i læringsprosessen sammen med studentene og studentene bør få større innflytelse på undervisningen. Forelesningene må reduseres til å inneholde målsetninger for temaet, vekke interesse for faget, gi klare forklaringer på komplekse faglige begreper, og si noe om egen forskning på området. Lærerne kan også bruke forelesninger til å gi en oppsummering av temaet, særdeles viktig blir det å påpeke mulige misforståelser.

3. Fra slutteksamen til prosessevaluering

Som Ramsden (1999) skriver bør høgskolen se på bedømmelse/vurdering sammen med læring. Evalueringen bør ha fokus i første omgang på læring, i andre omgang på å oppmuntre til innsats og først i tredje omgang på karakterer. Dette vil være med på å endre lærerrollene, fra å kontrollere til å motivere.

4. Grad av frihet med ansvar for egen læring.

Studentene bør få større frihet, eller rettere sagt økt innflytelse. Studentene bør få muligheter til å ha innflytelse på hvordan læringsmålene skal nåes. Dette ved å velge undervisningsformer og arrangere seminarer. Studentene bør ha innflytelse på valg av pensum. Studentene bør få erfaring med forskjellige undervisningsformer. Dette kan være med på å gi studentene kunnskap om hvordan de lærer, og i løpet av studiene vet hvilke arbeidsformer som fremmer deres forståelse.

5. Fra selvstudium til samarbeidslæring

Et stort flertall av studentene jobber alene med lærestoffet. Ut fra et helhetlig læringsbegrep bør studentene få erfaring med samarbeidslæring. Mye av læringsarbeidet er et ensomt arbeid. Men når man har lest og hørt om et tema bør studentene få mulighet for å diskutere tema med medstudenter. Som Tang (1998) skriver så vil studentene som jobber i grupper få mulighet til å gjøre sammenligninger og supplere for mangler. De vil ha mulighet til å relatere lærestoffet med egne erfaringer og kritisere hverandres ideer. Studentene lærer også å argumentere for sine synspunkter. Gruppearbeid skal bidra med å gi hverandre støtte i læringsarbeidet og dele kunnskaper.

6. Høgskolepedagogikk

Ansatte ved høgskolen i Harstad bør få tilbud om kurs/utdannelse innen høgskolepedagogikk. De ansatte bør få kunnskaper om hvordan studenter lærer og hvordan vi kan støtte studentene i læringsprosessen. Det er ikke noe fasitsvar på disse spørsmålene slik at erfaringsutveksling og utprøving må være sentrale elementer i kurset/utdanningen.

Til slutt vil jeg oppmuntre høgskoleansatte om å prøve å konkretisere AFEL i forhold til sitt fag.

I. Kunnskap om læringsprosessen generelt og om sin egen læringsprosess spesielt.

- II. Kunnskap om hvor kilder finnes og hvordan de brukes.
- III. Kunnskap om læring via samarbeid med andre.
- IV. Evne til å kontrollere sin egen arbeidstid og sin egen arbeidsinnsats.
- V. Kunnskap om målet for læringsprosessen og kriterier for hva som er godt og dårlig i forhold til læringsmålet.
- VI. Evne til å gjenkjenne virkeligheten bak pensum.
- VII. Kunnskap om hvordan en skal fremstille resultatet av sitt læringsarbeid.
- VIII. Motivasjon for læringsarbeidet og utholdenhet til å gjennomføre et studium.

Dette vil gi studentene selvtillit og personlig trygghet til å kunne påta seg læringsarbeid, og evne til å utnytte sin egen kreativitet.

AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Denne rapporten har en del svakheter. Blant annet er evalueringsskjema ikke egnet for å skille mellom dybdenivå tilnærming og overflatenivå tilnærming til læring. Ved å forske mens en gjennomfører fagplanen har sine svakheter. Særlig kunne planlegging og evalueringen av undervisningsåret vært bedre.

Det er behov for videre forskning rundt vernepleierstudiet. Både i forhold til hvem som søker på vernepleierstudiet, og hvilke motivasjon de har til å gjennomføre studiet. Det er behov for å gå i dybden på undervisningen, de pedagogiske arbeidsformene og evalueringene som benyttes. Og det er behov for å se på praksis betydning på læring.

LITTERATUR

Asbjørnsen, A., Manger, T., Ogden, T. (1999): *Skole- og opplæringspsykologi*. Bergen, Fagbokforlaget.

Biggs, J (1987): *Student Approaches to Learning and Studying*. Hawthorne, Victoria, Australian Council for Educational Research Limited.

Bjørgen, I.A. (2000): Ansvar for egen læring, historien om et begrep. *Norsk pedagogisk tidsskrift nr. 4 og nr. 5*. (Under trykking)

Bjørgen, I.A. (1988): Myter om læring og undervisning. *Videregående opplæring, nr 6 (1988)*

Bjørgen, I.A. (1991) : *Ansvar for egen læring*. Gjøvik, Tapir forlag.

Bjørgen, I.A. (1996): Læringsreformer i den videregående skole. I boka til Dysthe, O. (1996): *Ulike perspektiv på læring og læringsforskning*. Oslo, Cappelen Akademiske Forlag as.

Bjørgen, I.A. (1997): Anvendt læringspsykologi. I boka Raaheim, K. Og Nielsen, G. H. (1997): *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høyskoler*. Oslo, Cappelen Akademiske forlag.

Dysthe, O. (1995): *Det flerstemmige klasserommet. Skrivning og samtale for å lære*. Oslo, ad Notam Gyldendal.

Kaufmann G. og Kaufmann A. (1996): *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen, Fagbokforlaget.

Helstrup, T (1997): Tradisjonell læringspsykologi. I boka Raaheim, K. Og Nielsen, G. H. (1997): *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høyskoler*. Oslo, Cappelen Akademiske forlag.

Fagplan 3 årig vernepleierutdanning ved Høgskolen i Harstad, avdeling for helse- og sosialfag 1999.

Rammeplan og forskrifter for 3 årig vernepleierutdanning. KUF 28 januar 1999.

Ramsden, P (1999): *Strategier for bedre undervisning*. København, Gyldendalske Boghandle, Nordisk Forlag A/S.

Schei, B. (1998): Aksjonsforskning. I boka Lorensen, M. (red.) (1998): *Spørsmålet bestemmer metoden*. Forskningsmetoder i sykepleie og andre helsefag. Oslo, Universitetsforlaget.

Taylor, I. (1997): *Developing Learning in Professional Education. Partnership for Practice*. Open University Press

Gardner, H. (1999). Assessment in context. I P. Murphy (Ed.), *Learners, learning & assessment* (ss. 90-117). London: Paul Chapman Publishing.

Prosser, M. og Trigwell, K. (1999): *Understanding Learning and Teaching. The Experience in Higher Education*. Buckingham, Open University Press.

VEDLEGG 1

EVALUERING AV TEMA

1. Jeg har hittil deltatt på: Sett kryss
- All undervisning i temaet
- Mer enn halvparten
- Mindre enn halvparten

Under vil du finne et sett påstander du skal forholde deg til. Vennligst angi om du er enig, delvis enig, delvis uenig, svært uenig eller om du ikke har noen mening om påstanden: Sett kryss i [X].

2. UNDERVISNING.

UTSAGN	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Svært uenig	Vet ikke
<i>Jeg synes undervisningen har vært svært god.</i>					
<i>Jeg synes undervisningen har vært kjedelig.</i>					
<i>Jeg synes undervisningen har vært ensformig.</i>					
<i>Jeg synes undervisningen har vært godt tilpasset pensum.</i>					
<i>Jeg synes lærerne gir gode notatmuligheter.</i>					
<i>Jeg synes lærerne klargjør hensikt, mål og krav.</i>					
<i>Jeg synes lærerne inviterer lite til spørsmål i undervisningen.</i>					

3. EGENINNSATS

UTSAGN	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Svært uenig	Vet ikke
Jeg er svært fornøyd med min egen innsats.					
Jeg forbereder meg mye til undervisningen.					
Jeg er passiv i undervisningssituasjonen.					
Jeg arbeider lite med stoffet etter undervisningen.					
Jeg jobber mest alene med faget.					

Omfanget av arbeidsformene.

ARBEIDSFORMER	For mye	Passelig	For lite
Forelesning			
Gruppearbeid			
Plenumsdiskusjoner			

Andre kommentarer du vil komme med:

-
-
-
-

TAKK FOR HJELPEN!

VEDLEGG 2

BASISGRUPPEOPPGAVE 1:

Hva er en vernepleier?

Skriv en artikkel om vernepleieren (dette kan omhandle blant annet vernepleierens funksjon, arbeidsoppgaver, målgruppe og arbeidsarena). Ta utgangspunkt i fagplanen, og annen relevant litteratur, samt gjennomføre et intervju/samtale med en vernepleier i Harstad kommune.

Fagartikkelen skal leses av de andre i basisgruppa, og du skal legge den frem muntlig i gruppa. Basisgruppa skal samarbeide om informasjonsinnhenting, men hver enkelt skal skrive en fagartikkel. Læringsresultatet vil bli vurdert av basisgruppa.

Fagartikkelen kan være på mellom 3 – 5 sider.

BASISGRUPPEOPPGAVE 2:

Gruppeoppgave 1, jus, tema 2, kull 99.

Situasjonsbeskrivelse.

Kari Ås er en ung kvinne med psykisk utviklingshemming. Hun er født i 1980, og har gjennomført grunnskoleopplæring i sin hjemkommune. De siste fire årene har hun vært elev på en videregående skole i en nabokommune, der hun har bodd på skolens internat og bare vært hjemme omkring annenhver helg, og i skolenes ferier.

Foreldrene til Peder ble skilt da Kari var 14 år, og far er flyttet til Oslo, mens hennes mor bor i samme kommune fortsatt. Hun har i de siste årene hatt en kjæreste, og i 1997 flyttet de sammen. Våren 1999 var Kari ferdig på videregående skole, og hun har bodd hjemme hos mor i sommer, bortsett fra en kort ferietur til faren.

Kari er moderat utviklingshemmet, hun klarer morgenstell, frokost stort sett selv, men hun må vekkes, og trenger litt tilsyn. Middagsmat trenger hun tilsyn og påminnelser for å klare, til å holde oversikt over kokeplater, koke- og steketid, ol.

Kommunen har ikke planlagt noen planer for henne, selv om mor har hatt jevnlig kontakt med blant annet pleie- og omsorgsetaten.

Mor er yrkesaktiv, og hun har i år tatt lang sommerferie og hatt redusert arbeidstid for å ivareta Kari. Hun synes ikke hun kan kreve for mye av sin nye samboer når det gjelder å ta seg av Kari.

Hun søker derfor i om: praktisk hjelp i hjemmet om morgenen på hverdager (ca 45 minutter hver dag), om dagtilbud eller arbeid for Kari, om avlastning hver tredje helg og i ferier. Samtidig søker hun med et mer langsiktig perspektiv om at Kari skal få etablere seg i egen bolig. Søknaden ble sendt 1. august 1999. Kari skrev ikke under søknaden sjøl, fordi hun ikke kan skrive navnet sitt, og heller ikke forstår hva søknaden innebærer.

De hører ikke noe fra kommunen før i brev datert 20. September 1999. Kommunen fattet vedtak om at Kari skal få hjelp 15 minutter hver morgen. De tilbyr videre avlastning på aldershjemmet hver tredje helg, og 2 uker om sommeren på aldershjemmet. Kommunen har meget få personer med utviklingshemming og kan ikke tilby noe arbeid eller dagtilbud. Kommunen mener videre at det ikke er noen plikt for kommunen å tilby bolig for Kari.

Oppgaver:

A. Vurder hvilke rettigheter Kari har på de ulike områdene søknaden tar opp.

Har Kari rettskrav på hjelp i hjemmet?

Har Kari rettskrav på avlastning?

Kan Kari kreve å få avlastning i en annen form enn opphold på aldershjemmet?

Har Kari rettskrav på arbeid eller annet dagtilbud?

B. Kan kommunen kreve at Karis mor tilpasser arbeidstid eller går i redusert stilling for å ta seg bedre av Kari?

Kari er myndig. Vurder om kommunen kan avvise søknaden med den begrunnelse at den ikke er skrevet under av Kari. Vurder behovet for oppnevning av rettslig representant.

Vurder eventuelt om saksbehandlingen er korrekt.

Gruppeoppgave 2, jus, tema 2, kull 99.

Situasjonsbeskrivelse.

Hans Nilsen har vært innlagt på sykehus pga hjerneslag. Han er 62 år gammel, og etter slaget har han alvorlige lammelser i høyre side. Han kan ikke gå, ikke kle på seg, han må ha hjelp til å gå på toalettet og til personlig hygiene. Intellektuelle funksjoner er ikke berørt, men han var vansker med å snakke forståelig. Han har vært hjemme fra sykehuset i 3 måneder og tilstanden ser ut til å være stabil. Hans kone har hatt sykemelding etter at han kom fra sykehuset for å være hjemme og ta seg av Hans. Hun har nå tenkt å gå tilbake til arbeidet sitt, fordi hun bare er 55 år, og har en overordnet stilling i et regnskapsbyrå, og hun trives med dette arbeidet.

Hjemmet deres er praktisk tilrettelagt, og de har fått de hjelpemidler som var nødvendige. Huset deres ligger 30 km fra kommunesenteret Lillevik, i et spredt bebygde område.

De søker om praktisk hjelp og hjemmesykepleie til daglig morgenstell for mannen (ca 1 time hver dag) og jevnlig tilsyn mens hun er på arbeid. Ut over det søker de om hjelp til bading og vaskehjelp med til sammen 2 t. Pr uke.

Kommunen avviser dette siden de har klart seg i 3 mnd nesten uten hjelp. Hans Nilsen har krav på å få nødvendig hjelp fra sin mann. Kommunen har heller ikke kapasitet innenfor hjemmehjelp og hjemmesykepleie, og ikke økonomi til å utvide tilbudet. Transporttid til denne utkanten er også et stort problem. Det beste må derfor være at de fortsetter slik som nå, med at kona hjelper han. Hun får gå i redusert stilling, eller tilpasse arbeidstiden på en annen måte. Hun kan jo søke uførepensjon også.

Kommunen har derimot en ledig plass i det nye omsorgssenteret i Lillevik, der det er selvstendige leiligheter tilrettelagt for funksjonshemmede, og der denne hjelpen kan gis. Om Hans flytter dit vil det være mulighet til å gi han nødvendig hjelp. Leilighetene har imidlertid bare ett soverom, og er ellers ikke beregnet for mer enn en person, slik at det neppe vil være mulig for hans kone å flytte inn der.

Det er kommunens pleie og omsorgssjef som har undertegnet avslaget. Han er søskenbarn av Hans, og han har før Hans kom på sykehus, vært interessert i å kjøpe eiendommen deres, som ligger vakkert til, og har sjøtomt med naust og muligheter for å sette laksenot.

Oppgaver:

A. Vurder hvilke rettigheter Hans har på de ulike områdene søknaden tar opp.

Har Hans rettskrav på hjelp i hjemmet?

Har Hans rettskrav på avlastning?

Kan kommunen kreve at Hans sin kone tilpasser arbeidstid eller går i redusert stilling for å ta seg bedre av Hans?

B. Kan kommune forlange at Hans flytter til omsorgssenteret for at de skal få hjelp?

Hans er myndig. Vurder behovet for oppnevning av rettslig representant. Om det skal opprettes en rettslig representant, hvem bør i såfall være det?

Vurder eventuelt om saksbehandlingen er korrekt.

BASISGRUPPEOPPGAVE 3

Tema: Brukerperspektiv og brukervedvirkning.

Brukerperspektiv og brukervedvirkning er sentrale begreper i det vernepleierfaglig arbeid. Hva betyr det og hvordan praktiseres dette i praksis?

- A. Gå i litteraturen og redegjør for begrepet teoretisk.
- B. Hvordan praktiseres brukerperspektivet i det vernepleierfaglige arbeidsfeltet? Kontakt vernepleiere i ulike praksisarenaer og for ulike målgrupper (barn, ungdom og voksne) for å belyse spørsmålet.

Basisgruppa skal skrive en fagartikkel om dette som skal inneholde følgende momenter:

1. Tittel
2. Innledning
3. Redegjør for begrepet
4. Redegjør for praksis ut fra det intervju dere har hatt med en eller flere vernepleiere
5. Drøft funnene opp mot del 3
6. Konklusjon

Lengde på artikkelen skal være på mellom 5 – 10 sider.

BASISGRUPPEOPPGAVE 4

Varighet: 6 uker

Basisgruppene vil arbeide med ett av følgende utviklingsområde:

1. Motorisk utvikling (Kwesi)
2. Sosial utvikling (Tor)
3. Kognitiv utvikling (Marit)
4. Språklig utvikling (Kristian)
5. Personlighetsutvikling (Line)

Oppgave

- A. Gjør rede for barns utvikling innen det ene område (0 – 6 år).
- B. Gjør dere kjent med kartleggingsverktøy for utviklingsområde.
- C. Kartlegg ett eller flere barns utviklingsnivå.
- D. Drøft funnene opp mot utviklingsteorien.

Skriv en rapport på maksimum 15 sider.

Rapporten skal legges frem for klassen og settes sammen til en sluttrapport der alle områdene er presentert.

BASISGRUPPEOPPGAVE 5

Dette er en problembasert oppgave der oppgaven er vedlagt bilde. Oppgaven kan besvares skriftlig, maksimum 15 sider.

Presentasjonen kan gjøres ved bruk av å forelese, som rollespill, videoprodukt, og/eller som dialog. Det dere må ha med er elementer fra etikken, yrkesetiske retningslinjer og ernæring. Ut over dette står dere fritt.

Oppgaven deles ut i uke 14 og innlevering mandag i uke 19. Tilbakemeldingen foregår på torsdag i uke 19 i to grupper. Gruppe 1: basisgruppe 1, 3 og 5. Gruppe 2: basisgruppe 2 og 4. Basisgruppene skal lese hverandres produkter før presentasjonen og studentene skal gi tilbakemelding på produkt og presentasjon.

Vedlegg 3

INDIVIDUELL OPPGAVE

Oppgaven deles ut i uke 10 og legges frem i uke 13. Oppgaven skal vurderes av medstudent og medstudent skal forberede spørsmål til læringsoppgaven.

Arbeidsoppgave:

1. Les kapittel 1 og 2 i boka til Davis Hilton (1993): Rådgivning til foreldre med kronisk syke og funksjonshemmede barn.
2. Skriv en oppsummering der du trekker ut det sentrale i stoffet. Prøv å bruk dine egne ord/ setningsformuleringer, ikke kopier teksten.

Formålet med oppgaven:

Dette er en oppgave som forbereder studenten til eksamen. En viktig suksessfaktor til eksamen er om studenten har trukket ut det sentrale i lærestoffet og greier å formidle det skriftlig. Viktig at studenten har forstått temaene som det spørres om og ikke bare kopiere det originale.

Publikasjonsliste fra Høgskolen i Harstad

Fra og med 1996 ble tidligere publikasjonsserier ved Høgskolen i Harstad erstattet med en **Skriftserie** og en **Arbeidsnotatserie**.

Skriftserien - ISSN 0807-2698

- 2000/10** **Tor Schjelde:** «Læring, undervisning og vurdering/eksamen ved vernepleierutdannelsen». (ISBN 82-453-0148-5) Kr. 70,-
- 2000/09** **Turid Kayser Kvalø:** «Byråkraten og klienten i velferdsstaten». (ISBN 82-453-0146-9) Kr. 50,-
- 2000/08** **Ruben Moi:** «'Anonymous: *Myself and Pangur*': What is the point of Paul Muldoon's postmodernist play in *Hay*?». (ISBN 82-453-0145-0) Kr. 50,-
- 2000/07** **Harald Torsteinsen:** «Den økte effektivitetsfokuseringen i norske kommuner - motefenomen eller rasjonell nyorientering?». (ISBN 82-453-0144-2) Kr. 50,-
- 2000/06** **Ruben Moi:** «Dissertation, discourse, différance and dissemination: an attempt to apprehend the Derridean movements of writing.». (ISBN 82-453-0143-4) Kr. 50,-
- 2000/05** **Viggo Andreassen:** «Arbeidsledighet og økonomisk teori». (ISBN 82-453-0142-6) Kr. 60,-
- 2000/04** **Viggo Andreassen:** «Nytte-Kostnadsanalyse som beslutningsverktøy». (ISBN 82-453-0141-8) Kr. 80,-
- 2000/03** **Viggo Andreassen:** «Ulike årsaker til offentlig intervensjon i et lands økonomi». » (ISBN 82-453-0139-6) Kr. 60,-
- 2000/02** **Grete Hagebakken:** «Privatisering av eldreomsorg: Med Sverige som forbilde? *En gjennomgang av svenske erfaringer og holdninger til kommersiell privatisering av eldreomsorg, sett i sammenheng med dagens norske situasjon*» (ISBN 82-453-0138-8) Kr. 70,-
- 2000/01** **Ådne Danielsen:** «Mot New Public Management i Norske kommuner? - *Om reformer og omstillingsprosesser i kommunal sektor*». (ISBN 82-453-0136-1) Kr. 70,-
- 1999/18** **Jan-Sverre Isaksen** «Ekstern analyse av kortsiktig konkurrisiko for modne aksjeselskaper». (ISBN 82-453-0135-3) Kr. 70,-

- 1999/17 **Harald Bergland / Pål Andreas Pedersen** «Regulering av forurensninger fra produsenter og konsumenter». (ISBN 82-453-0134-5) Kr. 70,-
- 1999/16 **Arild Wikan** «Periodic Phenomena in a Discrete Age-Structured Prey-Predator Model - *I Density Dependent Survival Probabilities*». (ISBN 82-453-0133-7) Kr. 60,-
- 1999/15 **Ådne Danielsen** «Metaforbruk i organisasjonsteoretisk litteratur». (ISBN 82-453-0132-9) Kr. 60,-
- 1999/14 **Turid Kayser Kvalø** «Du kan ikke sitte på rumpa og vente på studiekvalitet – *Hva er studiekvalitet og hvordan måle det?*». (ISBN 82-453-0131-0) Kr. 90,-
- 1999/13 **Marit Ruth Rustad** «Osorgsideologi i praksis - *En studie av hverdagsliv til mennesker med psykisk utviklingshemming, sett i lys av ansvarsreformens intensjoner*». (ISBN 82-453-0130-2) Kr. 120,-
- 1999/12 **Hilde Nordahl-Pedersen:** «Brukernes erfaringer med trygdekontoret». (ISBN 82-453-0129-9) Kr. 70,-
- 1999/11 **Mette Ravn Midtgard / Jan Vidar Haukeland:** «Fiskeværet som feriested». (ISBN 82-453-0128-0) Kr. 50,-
- 1999/10 **Tor J. Schjelde:** «Vernepleiere, sosionomer og barnevernspeagoger i skolen. *Hvilken formell kompetanse har de og hvilke arbeidsoppgaver bør de ha i skolen?*». (ISBN 82-453-0126-4) Kr. 50,-
- 1999/9 **Steinar Johansen:** «Konkurransetsetting av pleie og omsorgstjenester - *Rasjonell handling eller legitim tilpasning- Organisasjonsteoretiske utfordringer for en empirisk studie*». (ISBN 82-453-0126-4) Kr. 60,-
- 1999/8 **Rikke Gürgens:** «Å forske på annerledeshet. *Det usedvanlige teater sett som et semiotisk fenomen, en hermeneutisk prosess og et terreng for 'grounded theory'*». (ISBN 82-453-0125-6) Kr. 50,-
- 1999/7 **Ådne Danielsen:** «FINNES DET EN POSTMODERNE POLITIKK? *Tanker rundt modernitet og postmodernitet som samfunnsmessige tilstander med omsorgspolitik for mennesker med psykisk utviklingshemming som eksempel*». (ISBN 82-453-0124-8) Kr. 50,-
- 1999/6 **Ådne Danielsen:** «Organisasjonsfeltbegrepet innenfor nyinstitusjonell organisasjonsteori» (ISBN 82-453-0122-1) Kr. 50,-
- 1999/5 **Harald Torsteinsen:** «Effects of privatization and competitive tendering on local government – a comparative study.» (ISBN 82-453-0121-3) Kr. 50,-

- 1999/4 **Rolf Wynn:** «Conversation Analysis and the Conversational Rules»
(ISBN 82-453-0119-1) Kr. 50,-
- 1999/3 **Stein Mikkelsen:** «SAFE COMMUNITY - SYMBOL OG SAMARBEID
Sluttrapport fra studie av lokalt ulykkesforebyggende arbeid organisert etter
WHO's Safe Community (Trygge Lokalsamfunn)-modell.»
(ISBN 82-453-0118-3) Kr. 60,-
- 1999/2 **Terje Thomsen:** «Mot fremtidens utdannelser - om *skjønnheten og udyret i
høgre utdanning*». (ISBN 82-453-0117-5) Kr. 50,-
- 1999/1 **Rolf Utkvitne:** «Harstad og nyetableringer i detaljhandelen».
(ISBN 82-453-0115-9) Kr. 90,-
- 1998/20 **Rikke Gürgens:** «Regiroller og teaterorganisering. *Casestudie av Bentein
Baardsons regi av 'Garmann & Worse & Co' på Rogaland teater.*»
(ISBN 82-453-0114-0) Kr. 130,-
- 1998/19 **Tore Høgås:** «Deconstructing and Reconstructing the Text: Intertextualities of
Literature, Body, and Nature in Jane Smiley's *A Thousand Acres*.»
(ISBN 82-453-0113-2) Kr. 130,-
- 1998/18 **Harald Torsteinsen:** «Om å skynde seg langsomt. Hvordan skape oppslutning
om organisasjonsreformer i kommunesektoren?»
(ISBN 82-453-0112-4) Kr. 40,-
- 1998/17 **Truls Erikson:** «Intellektuell kapital: Hvilke grep må til?»
(ISBN 82-453-0111-6) Kr. 40,-
- 1998/16 **Ruben Moi:** «Voice and Vision - An analysis of the Allegorical Aspects in
Seamus Heaney's Oevre» (ISBN 82-453-0110-8) Kr. 120,-
- 1998/15 **Tore Einar Johansen / Kjell Toften:** «Retraining of Russian Military Officers
- a feasibility study» (ISBN 82-453-0109-4) Kr. 50,-
- 1998/14 **Alexander Kwesi Kassah:** «The Community Idea»
(ISBN 82-453-0107-8) Kr. 50,-
- 1998/13 **Alexander Kwesi Kassah:** «Community-Based Rehabilitation in the city:
A case of Jamestown-Accra, Ghana» (ISBN 82-453-0105-1) Kr. 50,-
- 1998/12 **Kjell Toften:** «Chain Integration in the Norwegian Hotel Industry - industry
overview, causes, and some strategic implications

(ISBN 82-453-0104-3) Kr. 50,-

- 1998/11** **Baard Borge:** «NS' mange ansikter: Innholdsanalyse av et propagandaskrift fra 1944» (ISBN 82-453-0103-5) Kr. 70,-
- 1998/10** **Truls Erikson:** «Entrepreneurial Capital - The Emerging Venture's Most Important Asset & Competitive Advantage» (ISBN 82-453-0098-5) Kr. 40,-
- 1998/9** **Anne Marit Bygdnes:** «Toalett-trening av mennesker med psykisk utviklingshemming. En teoretisk drøfting og et empirisk bidrag». (ISBN 82-453-0097-7) Kr. 120,-
- 1998/8** **Tanja Susann Ihlhaug/Leif Hugo Hansen:** «Medbestemmelse eller mer bestemmelse? - bruker lederne de tillitsvalgte?» - *En undersøkelse om ledelsesatferd og ansattes medbestemmelsesrett i kommunal virksomhet i Troms Fylke.* (ISBN 82-453-0096-9) Kr. 90,-
- 1998/7** **Kjell Toften:** «Express Reiser - Scandinavian Package Tour Industry» (ISBN 82-453-0095-0) Kr. 40,-
- 1998/6** **Stein Mikkelsen:** «Safe Community - Symbol and Co-operation. A study of inter-sectoral co-operation and development in a Norwegian community» (ISBN 82-453-0094-2) Kr. 50,-
- 1998/5** **Truls Erikson:** «A Study of Entrepreneurial Intentions Among a Cohort MBAs - The Extended Bird Model». (ISBN 82-453-0093-4). Kr. 50,-
- 1998/4** **Arild Wikan:** «4 Periodicity in Leslie Matrix Models with Density Dependent Survival Probabilities» (ISBN 82-453-0092-6) Kr. 70,-
- 1998/3** **Arild Wikan:** «Dynamical Consequences of Reproductive Delay in Leslie Matrix Models with Nonlinear Survival Probabilities» (ISBN 82-453-0091-8) Kr. 70,-
- 1998/2** **Terje Thomsen:** «Gruppeintervjuet - avgrensning, anvendelse og anvisning» (ISBN 82-453-0089-6) Kr. 50,-
- 1998/1** **Alexander Kwesi Kassah:** «Community Based Rehabilitation and Stigma Management by Physically Disabled People in Ghana». (ISBN 82-453-0088-8) Kr. 50,-
- 1997/17** **Tore L.Jensen:** «Interorganizational Governance Structure and Outlet Economic Performance». An Application of Accounting Data in Interorganizational Performance Measurement.

(ISBN 82-453-0088-8) Kr. 110,-

- 1997/16** **Tore L.Jensen:** «En analyse av ukedagseffekter i futuresmarkedet for elektrisk kraft». (ISBN 82-453-0086-1) Kr. 50,-
- 1997/15** **Baard Borge:** «Krig, oppgjør og nasjonal konsensus - Etterkrigsoppjørenes sosiale virkninger i Nederland, Danmark og Norge». (ISBN 82-453-0084-5) Kr. 50,-
- 1997/14** **Tore Einar Johansen:** «Myter og virkelighet om samer - 'de er forskjell på folk og finna'» (ISBN 82-453-0083-7) Kr. 40,-
- 1997/13** **Eli Samuelsen:** «Den besværlige tiden» - Betragtninger om praksisopplæringen i sykepleierutdanningen (ISBN 82-453-0082-9) Kr. 50,-
- 1997/12** **Eli Samuelsen:** «Du er ikke verdig en plass i herberget - Refleksjon over etikk og etiske vurderingers plass i sykepleien» (ISBN 82-453-0081-0) Kr. 50,-
- 1997/11** **Vegard A. Schancke/Miriam G. Lukwago:** «A Programme for Early Intercultural Psychosocial Intervention for Unaccompanied Minor Asylum Seekers and Refugees (EM) - a Group Approach» (ISBN 82-453-0080-2) Kr. 50,-
- 1997/10** **Hilde Nordahl-Pedersen:** «Alternativ medisin og skolemedisin - en paradigmediskusjon» (ISBN 82-453-0068-3) Kr. 50,-
- 1997/9** **Inger Aksberg Johansen:** «Reminisens i et interaksjonsperspektiv - En kvalitativ undersøkelse basert på intervju med eldre og sykepleiere» (ISBN 82-453-0079-9) Kr. 120,-
- 1997/8** **Aud Merethe Alme:** «Lønnsreform og ledermobilitet - Metodiske tilnærminger og resultater» (ISBN 82-453-0078-0) Kr. 70,-
- 1997/7** **Truls Erikson:** «Should Managerial Competence be in the Retail Growth Performance Equation?». (ISBN 82-453-0076-4) Kr. 50,-
- 1997/6** **Børre Kristiansen/Steinar Johansen:** «Rammer for omsorg - Alternative modeller for organisering av Hamarøy Bygdeheim» (ISBN 82-453-0071-3) Kr. 70,-
- 1997/5** **Truls Erikson:** «Retail Profit Performance and The Relationship to Marketing Outcomes and Financial Structure» (ISBN 82-453-0075-6) Kr. 50,-
- 1997/4** **Rolf Utkvitne:** «Kompetanse i Detaljhandelen». (ISBN 82-453-0064-0) Kr. 70,-

- 1997/3 **Hilde Nordahl-Pedersen (red.):** «Konferanserapport fra Helsedagene i Nord-Norge 1996». (ISBN 82-453-0069-1). Kr. 150
- 1997/2 **Truls Erikson:** «A Study of Career Choice Intentions Among a Cohort HBS MBA Candidates. The Ajzen Model». (ISBN 82-453-0074-8). Kr. 70,-
- 1997/1 **Truls Erikson:** «An Empirical Study of Entrepreneurial Choice Intentions Among a Cohort of MIT Sloan Fellows. The Shapero Model». (ISBN 82-453-0072-1) Kr. 50,-
- 1997 **Stine Margrethe Hem/Ådne Danielsen/Anne Marie Bakken:** «Ansvarsreformen i Kvæfjord - En stor oppgave til en liten kommune». (ISBN 82-90586-49-3, i samarb. med Diaforsk) Kr. 190,-
- 1996/1 **Arne-Johan Johansen:** «Fra Dårkiste til normalisert omsorg». (ISBN 82-453-0063-2). Kr. 100,-

Arbeidsnotatserien - ISSN 0809-2567

- 2000/1 **Harald Torsteinsen:** «Privatisering og konkurranseutsetting i kommunesektoren - effekter på ledelse, organisering og styring ». (ISBN 82-453-0147-7) Kr. 50,-
- 1999/2 **Kristian Floer:** «Hvordan bli en mer effektiv student? - Et studiehefte om tema STUDIEVEILEDNING». (ISBN 82-453-0120-5) Kr. 50,-
- 1999/1 **Rolf Wynn:** «Sykdomslære. En innføring i noen sykdommers årsaker, symptomer og behandling». Et kompendium for helsefagstudenter generelt og vernepleierstudenter spesielt. (ISBN 82-453-0116-7) Kr. 80,-
- 1998/2 **Kjell Toften:** «Reiselivsnæringen i et markedsføringsperspektiv - en introduksjon» Et kompendium for RE 4 Turistmarkedsføring (ISBN 82-453-0108-6) Kr. 70,-
- 1998/1 **Anne Marit Bygdnes:** «Toalett-trening av psykisk utviklingshemmede» (ISBN 82-543-0099-3) Kr. 70,-
- 1997/2 **Aud Merethe Alme:** «Prosjektskisse: Tjenestemannsorganisasjoner og forvaltningsreformer». (ISBN 82-453-0085-3) Kr. 50,-
- 1997/1 **Truls Erikson:** «Applying the Canonical Structure of Analysis by Means of Algebra on Managerial Competence and Retail Growth Performance Variables». (ISBN 82-453-0077-2) Kr. 40,-

Bestilling av publikasjoner

Jeg bestiller herved:

Navn på serien	Nummer	Forfatter	Tittel	Pris
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ved samlet kjøp over kr. 500 dekker Høgskolen i Harstad porto/frakt - ellers kommer porto i tillegg.

Navn:

Organisasjon:

Adresse:

Postnr. /sted:

Tlf.: Fax:

Vennligst fyll ut skjemaet og returner til:

Høgskolen i Harstad, 9480 Harstad
Tlf.: 77 05 81 00 Fax: 77 05 81 01

Ser. 478/2000: 10

**LÆRING, UNDERVISNING OG
VURDERING / EKSAMEN VED
VERNEPLEIERUTDANNELSEN**

*Gjennomføring og evaluering av første år
med ny fagplan ved Høgskolen i Harstad*

Tor J Schjelde

ehs. 2

HiH Skriftserie 2000/10 - Harstad College

 Depotbiblioteket

77sd 99 286

Visste du at...

... Høgskolen i Harstad med sine ca 1.000 studenter er blant landets minste høgskoler. Et godt studiemiljø og en uformell tone med nærhet og god oppfølging av den enkelte student preger skolen. Ved årsskiftet 1996/97 flyttet vi inn i nye lokaler som ligger idyllisk og sentralt plassert ved byens havnepromenade.

... våre to fagavdelinger - økonomi-/samfunnsfag og helse-/sosialfag - gir flere studiemuligheter blant ulike grunnutdanninger og videreutdanninger:

Grunnutdanninger:

- Varehandel og distribusjon
- Økonomi og administrasjon
- Reiseliv og turisme
- Engelsk grunnfag
- Statsvitenskap grunnfag
- Barnevernpedagogutdanning
- Sykepleierutdanning
- Vernepleierutdanning

Videreutdanninger:

- Revisjon
- Internasjonal handel
- Ledelse og organisasjon
- Helse- og sosialadministrasjon
- Rehabilitering
- Psykisk helsearbeid
- Reiseliv og turisme

...foruten ordinære undervisningsoppgaver og kurs påtar Høgskolen i Harstad seg også forsknings- og utredningsoppdrag for næringslivet og det offentlige. Våre ca. 60 fagansatte innehar høy kompetanse og dekker et bredt faglig spekter: Økonomi/administrasjon, sosialøkonomi, ledelse/organisasjon, statistikk, statsvitenskap, sosialantropologi, sosiologi, engelsk, matematikk, pedagogikk, spesialpedagogikk, vernepleie, psykologi, sykepleievitenskap, jus.

Besøksadresse: Havnegata 5, 9405 Harstad

Postadresse: 9480 Harstad

-Telefon 77 05 81 00. Telefaks 77 05 81 01

Internett: <http://www.hih.no>

HØGSKOLEN I HARSTAD

